

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 19. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 24. februar 2022
Tidspunkt: Kl. 10.15
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Theis Kylling Hommeltoft (S), Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Rune Lund (EL), Torsten Schack Pedersen (V) og Mette Hjermind Dencker (DF).

Desuden deltog: Skatteminister Jeppe Bruus.

Punkt 1. Åbent samråd med skatteministeren vedr. samrådsspørgsmål I, J, K og L vedr. skattely

C (2020) 4885

EUU alm. del (2021-22) – samrådsspørgsmål L
EUU alm. del (2021-22) – samrådsspørgsmål K
EUU alm. del (2021-22) – samrådsspørgsmål J
EUU alm. del (2021-22) – samrådsspørgsmål I

Samrådsspørgsmål I

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Hvad er ministerens holdning til, at virksomheder som cateringselskabet Gate Gourmet, der er ejet fra skattelyet Caymanøerne, som del af de danske coronahjælpepakker har modtaget millioner af kroner i offentlig støtte til bl.a. dækning af faste omkostninger?«

Samrådsspørgsmål J

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Ministeren bedes redegøre for, hvordan det kan gå til, at der 18 måneder efter Europa-Kommissionen fremlagde sin henstilling af den 14. juli 2020 om at gøre statslig finansiel støtte til virksomheder i Unionen betinget af fraværet af forbindelser til ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, endnu ikke foreligger en afklaring omkring det juridiske grundlag for henstillingen.«

Samrådsspørgsmål K

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Ministeren bedes redegøre for, om ministeren finder det problematisk, at retstilstanden i EU på afgørende områder tilsyneladende er så uklar, at den danske regering over en 18 måneders periode finder det nødvendigt at afholde sig fra at stoppe udbetaling af midler fra corona-hjælpepakkerne til virksomheder, der direkte eller indirekte er ejet i skattely.«

Samrådsspørgsmål L

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Vil ministeren oplyse hvem, som i sidste ende fortolker EU-reglerne, herunder redegøre for de konkrete konsekvenser, der kan ramme Danmark i det tilfælde, at en virksomhed indklager Danmark for brud på EU-retten i forbindelse med et scenarie, hvor regeringen vælger at følge Europa-Kommissionens henstilling om at udelukke virksomheder, der direkte eller indirekte er ejet i skattely, fra at modtage hjælpepakker.«

Søren Søndergaard: Jeg beklager, at vi skal have dette samråd nu – vi befinder os i en situation, hvor mennesker kæmper for livet, og vores solidaritet går selvfølgelig til dem.

Denne sag burde dog være blevet afklaret for længe siden. Enhedslisten var fortrøstningsfuld med hensyn til den nye regerings skærpede holdning til bekæmpelse af skattely. Vi bemærkede bl.a. de socialdemokratiske kandidaters kampagne til europaparlamentsvalget: »Sammen stopper vi grådigheden – til kamp mod skattely og social dumping«. Det er underskrevet af nuværende statsminister, Mette Frederiksen, og daværende oppositionsleder for Socialdemokratiet og kandidat til europaparlamentsvalget, Jeppe Kofod.

Jeg har personligt diskuteret emnet med både den forhenværende og den nuværende skatteminister på debatmøder i henholdsvis Rødovre og Gladsaxe, som også gav mig det indtryk, at der absolut skulle absolut gøres noget ved skattely. Derfor har vi været noget forundrede over, hvor svært det har været at få dette spørgsmål sat på dagsordenen i forbindelse med udbetalingen af hjælpepakkerne. Hvorfor skal virksomheder, som udnytter forskellige muligheder til ikke at bidrage til det danske samfund, bl.a. ved at placere sig i skattely, have hjælp fra skatteyderne? Vi synes, svaret er klart, og alligevel har det taget syv lange og syv brede.

Efter et pres lykkedes det at få slået fast, at virksomheder i Danmark, der direkte er i skattelylande, kunne blive undtaget fra at få hjælpepakker. Men støtten fortsatte til virksomheder, hvor pengene indirekte ender i skattely. Selv efter Kommissionens klokkeklare henstilling den 14. juli 2020 – altså snart 2 år siden – er der ikke sket noget. Enhedslisten bad om en afklaring, og den 27. oktober 2020 – det er altså halvandet år siden – fik vi en aftale med regeringen om, at der skulle komme en afklaring på dette spørgsmål.

Siden er korrespondancen gået frem og tilbage. Vi har fået svar fra Kommissionen, som er meget klare. Der sker intet. Nye spørgsmål, nye analyser, fortsat dialog. Skatteministeriet sender endnu en gang de samme spørgsmål til Kommissionen, som de har fået svar på. Den 21. september 2021 får Skatteministeriet et svar fra direktøren for kontoret for direkte skatter, skattekordinering, økonomisk analyse og evaluering i Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion (TAXUD.D),

Benjamin Angel, som skriver (svar på Europaudvalgets spm. 33 (alm. del, 2021-22) – oversat fra engelsk):

Jeg vil gerne gentage, at anbefalingerne repræsenterer Kommissionens officielle holdning til de spørgsmål, som de behandler. Alle relevante Kommissionens tjenester, inklusive Den Juridiske Tjeneste, bidrog til færdiggørelsen af denne retsakt. Altså reflekterer anbefalingen Kommissionens syn på fortolkningen og anvendelsen af Unionens fundamentale friheder, der er etableret i EU-traktaterne og adresseret til medlemsstaterne.

På trods af det svar skete der stadig væk ingenting. Vores europaparlamentarikere stillede derfor et spørgsmål i Europa-Parlamentet, og svaret kom den 17. december 2021 (Europaudvalgets bilag 227 (alm. del, 2021-22)), hvor det slås fast:

»I henstillingen om at gøre statsfinansiell støtte til virksomheder i Unionen betinget af fraværet af forbindelser til ikkesamarbejdsvillige jurisdiktioner henstiller Kommissionen rent faktisk til, at medlemsstaterne vedtager foranstaltninger til at nægte finansiell støtte til virksomheder, hvis disse har en direkte eller indirekte tilknytning til jurisdiktioner, der optræder på EU's liste over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, som skitseret af det ærede medlem.«

Det kan ikke blive ret meget klarere. Det er simpelt hen svært at forstå, at vi stadig væk ikke har en klar linje på dette spørgsmål. Jeg håber, at vi har det efter i dag. Jeg håber, at skatteministeren vil beklage, at det har taget så lang tid, og at man nu vil gå i gang med at sikre, at virksomheder i indirekte skattely selvfølgelig ikke vil modtage hjælpepakker fremover.

Skatteministeren: De fire spørgsmål er tæt forbundne. Jeg vil derfor besvare spørgsmålene samlet.

Overordnede bemærkninger om problemstillingen og Kommissionens henstilling af 14. juli 2020
Kommissionens henstilling om afskæring af støtte til virksomheder med forbindelser til lande på EU's sortliste over skattely var emnet for et samråd i Skatteudvalget, der blev afholdt den 26. august 2020.

Inden udsendelsen af Kommissionens henstilling var der i Skatteudvalget også blevet afholdt et samråd den 8. juni 2020 om mulighederne for at afskære støtte efter covid-19-hjælpepakkerne til virksomheder med forbindelser til skattelylande.

Helt på linje med, hvad min forgænger gav udtryk for på de to samråd i Skatteudvalget, vil jeg understrege, at regeringen prioriterer kampen mod skattely meget højt. Jeg kan også fuldt ud tilslutte mig et udsagn, som min forgænger kom med på samrådet i Skatteudvalget den 26. august 2020, nemlig at hvis Kommissionens henstilling er udtryk for, at EU-systemet som sådan har skiftet til et højere gear i kampen mod skattely, så er det et signal, som den danske regering kun kan bakke op om.

I den forbindelse vil jeg for god ordens skyld præcisere, at alle de relevante hjælpepakker har været udformet sådan, at virksomheder, der ejes direkte fra lande på EU's sortliste over skattely, har været afskåret fra at opnå kompensation. Arbejdet med at opnå en afklaring af, hvad det EU-retlige

grundlag for Kommissionens henstilling er, har altså udelukkende vedrørt tilfælde, hvor danske virksomheder indirekte ejes fra et land på sortlisten.

EU-rettens grundlæggende bestemmelser om fri bevægelighed for virksomheder og kapital skal respekteres ved udformningen af hjælpepakkerne. Det står også udtrykkeligt i de politiske aftaler om hjælpepakkerne, f.eks. i den første aftale fra 18. april 2020. Skatteministeriet og Justitsministeriet har vurderet, at man efter disse regler ikke kan hindre udbetalingen af kompensation til danske virksomheder, når de indgår i en koncernstruktur, hvor et moderselskab i et andet EU-land direkte eller indirekte ejes fra et land på EU's sortliste over skattely. Det skyldes, at et selskab i et andet EU-land efter EU-retten ikke kan stilles hindringer i vejen for at etablere sig i Danmark, f.eks. ved at oprette et datterselskab her i landet, og det har været vurderingen, at det i den forbindelse ingen forskel gør, hvem der »bagved« ejer selskabet. Ministeriernes fortolkning af EU-retten har selvfølgelig været baseret på en grundig analyse og vurdering af EU-retten, ikke mindst EU-Domstolens praksis. Ministeriernes vurdering er ganske klar.

Vi står så i den usædvanlige situation, at Kommissionen har udsendt en henstilling, der skaber tvivl om ministeriernes vurdering. Det skaber naturligvis et behov for at afklare det juridiske grundlag, som henstillingen bygger på. Den korrespondance, som Skatteministeriet har haft med Kommissionen, er løbende blevet oversendt til udvalget. Som man vil kunne konstatere, har Skatteministeriet – i samarbejde med Justitsministeriet – over for Kommissionen udførligt redegjort for den praksis fra EU-Domstolen, som ministeriernes vurdering er baseret på.

Kommissionens svar har ikke givet grundlag for at ændre den fortolkning af EU-retten, som Skatteministeriet og Justitsministeriet har været og fortsat er enige om. Og som minister er jeg nødt til at basere mig på den juridiske rådgivning, som jeg får. Skatteministeriet forsøger dog fortsat at få en afklaring af, om Kommissionen kan henvise til retlige argumenter, der kan danne grundlag for en ændret fortolkning.

Spørgsmål 1

Der spørges til min holdning til, at virksomheder som cateringselskabet Gate Gourmet, der er ejet fra Caymanøerne, har modtaget støtte efter de danske covid-19-hjælpepakker. Jeg kan selvsagt ikke udtale mig om enkeltvirksomheders forhold. Overordnet kan jeg dog oplyse, at Caymanøerne siden oktober 2020 ikke længere har været på EU's sortliste over skattely.

Regeringen har under hele covid-19-krisen prioriteret at holde hånden under dansk erhvervsliv, selvstændige og lønmodtagere. Kompensationsordningerne har været afgørende for det.

Lønkompensationsordningerne er f.eks. gået til at holde hånden under danske arbejdspladser, så virksomhederne fortsat har kunnet betale løn til deres medarbejdere. Samtidig har det været et krav, at virksomhederne skulle have et dansk registreret CVR-nummer, og at medarbejderne skulle have fast arbejdssted i Danmark. Lønkomensationen er derfor i realiteten i høj grad endt hos danske lønmodtagere, idet det har været et krav, at virksomhederne udbetalte fuld løn til de medarbejdere, som kompensationen vedrørte.

Tilsvarende har ordningerne for faste omkostninger været indrettet sådan, at kompensationen dækkede konkrete omkostninger som f.eks. husleje.

Kompensationsordningerne har været indrettet således, at der kun er ydet kompensation for tab på aktiviteter, der er skattepligtige i Danmark. Kompensationen har også været skattepligtig i Danmark. Derfor er der ikke tale om, at den kompensation, der er blevet ydet efter hjælpepakkerne, har kunnet ende i skattely uden at være blevet beskattet i Danmark.

Spørgsmål J og K

Jeg anmodes om at redegøre for, hvorfor der 18 måneder efter, at Europa-Kommissionen fremkom med sin henstilling, endnu ikke foreligger en afklaring af henstillingens juridiske grundlag, og om jeg finder det problematisk, at retstilstanden i EU tilsyneladende er så uklar, at den danske regering over en 18 måneders periode finder det nødvendigt at udbetale kompensation til virksomheder, der direkte eller indirekte er ejet i skattely.

Jeg har i et vist omfang allerede besvaret de to spørgsmål indledningsvis. Jeg vil gerne understrege, at det lange forløb bestemt ikke er udtryk for, at Skatteministeriet og de øvrige ministerier, der har været involveret i dialogen med Kommissionen, ikke har bestræbt sig på at få problemstillingen afklaret. Som nævnt er det en usædvanlig situation, at Kommissionen på denne måde kommer med en henstilling, der efter både Skatteministeriets og Justitsministeriets klare opfattelse ikke er i overensstemmelse med den hidtidige fortolkning af EU-retten. Udformningen af de skriftlige spørgsmål til Kommissionen og analysen af de svar, som Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion har afgivet, har derfor været grundige og tidskrævende.

Det har i den forbindelse ikke gjort det lettere at opnå en afklaring, at Kommissionen i sine svar ikke har taget helt konkret og udtrykkeligt stilling til den omfangsrige praksis fra EU-Domstolen, som de danske myndigheder har baseret deres fortolkning på og henvist til. Derfor har Kommissionens svar ikke kunnet give grundlag for en ændret fortolkning.

Jeg håber selvfølgelig, at der meget snart kommer en endelig afklaring. Men så længe jeg som minister klart og utvetydigt får at vide, at der er enighed om fortolkningen af EU-retten blandt Skatteministeriets og Justitsministeriets embedsmænd, og at de altså er enige om, at det ville være i strid med EU-retten at indrette hjælpepakkerne på den måde, som Kommissionen i sin henstilling lægger op til, så er det en rådgivning, som jeg både skal og vil basere mig på.

Spørgsmål L

Spørgsmålet omhandler, hvem der i sidste ende fortolker EU-reglerne, samt hvad de konkrete konsekvenser vil kunne være, hvis regeringen vælger at følge Europa-Kommissionens henstilling, og en virksomhed derfor rejser sag om brud på EU-retten.

Når de danske myndigheder træffer afgørelser, har de selvfølgelig selv ansvaret for, at EU-retten overholdes. Giver der f.eks. afslag på kompensation til en konkret virksomhed, kan virksomheden derfor anlægge en sag mod de danske myndigheder, hvis virksomheden mener, at afslaget er i strid med EU-retten. Det vil under en sådan sag være domstolene, og i sidste instans EU-Domstolen, der afgør den korrekte fortolkning af EU-retten. Når der spørges til, hvad der vil kunne være konsekvensen af, at de danske myndigheder træffer en EU-retsstridig afgørelse, så er den umiddelbare konsekvens altså, at den pågældende afgørelse vil blive tilsidesat ved domstolene, sådan at kompensationen skal udbetales efterfølgende. Derudover vil en tilsidesættelse af EU-

retten efter omstændighederne kunne udløse et erstatningsansvar for den danske stat, hvis der foreligger en overtrædelse af EU-retten, der er tilstrækkelig klar.

Det er imidlertid hverken relevant eller afgørende, hvad der i værste fald vil kunne være konsekvensen af en tilsidesættelse af EU-retten. Tværtimod skal myndighederne naturligvis både ved udformningen og administrationen af dansk lovgivning overholde EU-retten, uden hensyn til hvad konsekvenserne af en eventuel tilsidesættelse er. Det er et grundprincip i et retssamfund, at myndighederne til enhver tid skal bestræbe sig på at overholde lovgivningen. Og det ville stride helt fundamentalt mod dette grundprincip, hvis ministerier eller andre myndigheder – populært sagt – tog chancen og handlede i strid med deres egen juridiske fortolkning, blot fordi det blev anset for mere eller mindre risikofrit. I den forstand kan målet – at bekæmpe skattely – ikke hellige midlet – at tilsidesætte ministeriernes egen fortolkning af EU-retten.

Afslutningsvis vil jeg derfor gentage, at regeringen bakker fuldt og helt op om den politiske dagsorden, som Kommissionens henstilling er udtryk for, nemlig en styrket indsats mod skattely, men at det altså ikke ændrer på, at jeg som minister må basere mig på mine embedsmænds rådgivning om, hvordan EU-retten skal fortolkes.

Søren Søndergaard: Kan ministeren uddybe mere præcist, hvorfor man tolker Kommissionens indstilling til ikke at være i overensstemmelse med EU-retten? Kommissionen er traktatens vogtere. Der må være meget tungtvejende argumenter for, at Kommissionen skulle komme med en klokkeklar indstilling, som er i modstrid med EU-retten, efter at have rådgivet sig med deres juridiske tjenester. Der er jo ingen tvivl om, hvad Kommissionen – traktatens vogtere – skriver. I svaret fra den 17. december 2021 (Europaudvalgets bilag 227 (alm. del, 2021-22)) skriver de:

»Hvis tilknytning til en jurisdiktion, der er opført på EU's liste, indebærer indirekte ejerskab, er kriteriet for udelukkelse for finansiel statsstøtte i en medlemsstat ikke hjemstedet for den »indskudte enhed« (enhed mellem den EU-hjemmehørende enhed og enheden i en jurisdiktion, der er opført på EU's liste), men hjemstedet for den endelige retmæssige ejer. Det vil sige den enhed, der er opført på EU's liste.«

Hvad er det, som ministeren ikke helt forstår i det udsagn? Det er epokegørende, at man fra dansk side vurderer, at traktatens vogteres indstilling er juridisk forkert. Det må jo rejse en fuldstændig fundamental overvejelse i regeringen om EU, hvis man på den måde kan fremlægge noget, som i den grad er forkert, når man ovenikøbet er traktatens vogtere.

Ministeren bekræfter, at man kan henvise til traktatens vogtere – Kommissionen – hvis man uretmæssigt fratager nogle virksomheder retten til at få andel i hjælpepakkerne. I det tilfælde kan man blive pålagt at udbetale pengene. Det er en relativt begrænset straf – alternativet er jo, at man havde udbetalt pengene i forvejen.

Det er korrekt, at Gate Gourmet undervejs er blevet fjernet fra Kommissionens liste – hvordan EU's skattelyliste udarbejdes kan vi diskutere senere. Selvfølgelig skal man ikke tilbageholde kompensation fra Gate Gourmet, efter Cayman Islands er blevet taget af listen, da det ikke ville være i god tro, men så længe man er tilknyttet en jurisdiktion opført på EU's liste er det selvfølgelig i god tro, da det er i overensstemmelse med indstillingen fra Kommissionen og Kommissionens Juridiske Tjeneste.

Skatteministeren: Jeg anerkender, at det er en speciel situation, som vi igennem lang tid har forsøgt at få afklaret. Der har været en korrespondance, hvor det ikke har været muligt at få Kommissionen til at give klare svar på det juridiske grundlag for henstillingen. Man har også anmodet om et møde med Kommissionens Juridiske Tjeneste. Det har ikke kunnet lade sig gøre. Senest har man anmodet om et møde med generaldirektøren for Generaldirektorat for Beskatning og Toldunion, Gerassimos Thomas, for at få det boret ud. Det havde været det mest naturlige, og forhåbentlig kan det også lade sig gøre inden for kort tid.

Lisbeth Bech-Nielsen: Vi er nogle, der ikke er enige med ministeren i, at der ikke blive kommunikeret klart og tydeligt i korrespondancen mellem Skatteministeriet og Kommissionen. Jeg sidder med fornemmelsen af, at regeringen ikke vil acceptere det, der bliver skrevet igen og igen.

Ministeren nævner, at korrespondancen har taget lang tid. Undervejs gik der 8 måneder, før Skatteministeriet svarede på et brev fra Kommissionen. Det giver et indtryk af, at regeringen på pinlig vis har trukket tiden helt ekstremt meget.

Mener ministeren, at Skatteministeriet forstår EU-retten så meget bedre end Kommissionen?

Rune Lund: I brevet fra den 21. september 2021, som er underskrevet af Benjamin Angel (svar på Europaudvalgets spm. 33 (alm. del, 2021-22) – oversat fra engelsk), står der:

Jeg vil gerne gentage, at anbefalingerne repræsenterer Kommissionens officielle holdning til de spørgsmål, som de behandler. Alle relevante Kommissionens tjenester, inklusive Den Juridiske Tjeneste, bidrog til færdiggørelsen af denne retsakt. Altså reflekterer anbefalingen Kommissionens syn på fortolkningen og anvendelsen af Unionens fundamentale friheder, som etableret i EU-traktaterne og adresseret til medlemsstaterne.

Hvad vil man gerne snakke med Den Juridiske Tjeneste om? Den Juridiske Tjeneste har været involveret i udarbejdelsen af anbefalingerne fra Kommissionen, som vi nu på 18. måned sidder her og diskuterer.

Skatteministeren: Til Lisbeth Bech-Nielsen: Det er svært for mig at gøre mig til dommer over, om Skatteministeriet forstår EU-retten bedre end Kommissionen. Jeg er som minister og repræsentant for regeringen forpligtet til at bygge vores handlinger på den juridiske vejledning og rådgivning, som jeg får fra Skatteministeriet og Justitsministeriet.

Kommissionen har i korrespondancen ikke kunnet tilbagevise de juridiske argumenter, som Skatteministeriet og Justitsministeriet har fremført. Skatteministeriet og Justitsministeriet henviser til praksis, mens Kommissionens svar henviser til henstillingen, men uden at give svar på de juridiske argumenter. Det er derfor, at man igen har bedt om et møde både med Kommissionens Juridiske Tjeneste og med Kommissionens Generaldirektorat for Beskatning og Toldunion, netop for at kunne komme i dybden med afklaringen af de juridiske argumenter. Det har ikke kunnet lade sig gøre for den danske EU-repræsentation at få arrangeret sådan et møde. Senest har Skatteministeriets departementschef anmodet generaldirektørerne for både Kommissionens Juridiske Tjeneste og Kommissionens Generaldirektorat for Beskatning og Toldunion om et møde for at få det afklaret.

Lisbeth Bech-Nielsen: Hvorfor bruger man så meget tid på sagsbehandling, hvis bekæmpelse af skattely er så høj en prioritet for regeringen, som vi hører i skåltalerne? At vente 8 måneder med at

respondere på et af brevene er virkelig at skynde sig langsomt. Jeg synes, at fortolkningen af EU-retten bliver forklaret meget pædagogisk i korrespondancen. Skattespørgsmålet er jo dynamisk, og Kommissionen – traktatens vogter – skriver tydeligt, hvordan man vurderer loven på nuværende tidspunkt.

Vi har igennem de senere år haft en proces om at udarbejde et register over reelle ejere, som jo er afgørende i bekæmpelsen af skattely. Derfor giver det ikke mening, at regeringen lige pludselig har en anden definition af, hvor virksomheder er ejet henne. Er ministeren med på, at det er det reelle ejerskab, der er afgørende, når vi taler ejerskab af virksomheder i regi af skattelydiskussionen?

Rune Lund: I den forbindelse kan man igen læse op fra brevet fra Benjamin Angel fra den 21. september (svar på Europaudvalgets spm. 33 (alm. del, 2021-22):

»This is because the criterion of exclusion from the state financial support in Denmark is not the place of residence of the interposed entity but the residence of the ultimate beneficial owner.«

Det betyder, at kriteriet for eksklusion fra hjælpepakker ikke afhænger af den mellemliggende enheds placering, men placeringen af den reelle ejer. Hvordan kan det være åbent for fortolkning? Det er simpelt hen fuldstændig ubegribeligt.

Skatteministeren: Til Lisbeth Bech-Nielsen: Bekæmpelse af skattely er en høj prioritet for regeringen, og det kommer til at være en høj prioritet for mig som skatteminister. Det er mit politiske udgangspunkt, og så er der masser af juridiske og faglige diskussioner, vi kommer til at have med hinanden undervejs. Men det glæder jeg mig da til at kaste mig over.

Jeg bliver spurgt, hvorfor der går lang tid i korrespondancen. Man har forsøgt dels at være meget grundige i analysen af, hvad EU-praksis og domstolspraksis er på området. Man har afsøgt at få klare svar fra Kommissionen, men Kommissionen har ikke tilbagevist Skatteministeriet og Justitsministeriets juridiske argumenter. Det er også ærgerligt, at Kommissionen ikke indvilliger i at mødes og bore det ud. Det havde været hurtigere og nemmere end en korrespondance. Man har forsøgt at få et møde i stand gentagende gange, senest har Skatteministeriets departementschef anmodet Kommissionens Juridiske Tjeneste og Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion om et møde.

Jeg bliver spurgt om direkte og indirekte ejerskab. Jeg vil nødig komme med en fuldstændig nagelfast tilkendegivelse på mit første samråd omkring skattely, men det fremgår jo af hjælpepakkerne, at det direkte ejerskab afholder virksomhederne fra at få del i dem. Så er der nogle problemstillinger med hensyn til indirekte ejerskab, som jeg glæder mig til at arbejde videre med. Jeg er med på, at det er ikke et fuldstændigt klart og entydigt svar.

Lisbeth Bech-Nielsen: Jeg vil gerne bede om et svar på skrift, når ministeren ikke kan svare tydeligt i dag. Tilslutter regeringen sig beneficial ownership, som er det internationale samfunds definition af det reelle ejerskab inden for skattely – altså at det reelle ejerskab er dem, der ultimativt i sidste ende ejer en virksomhed? Alle de mellemliggende led har kastet røgslør over virksomhedernes ejerskab, og man har derfor kunnet bruge et hundrede år gammelt internationalt skatteregime og spillet landene ud mod hinanden. Vi har kæmpet internationalt for at ensrette reglerne – i OECD, i EU osv. – og det endte med definitionen beneficial ownership. Hvordan kan det være, at Skattemi-

nisteriet pludselig ikke anvender den definition? Det mudrer billedet – det er afgørende, at man anvender beneficial ownership.

Søren Søndergaard: Jeg går ud fra, at skatteministeren om et øjeblik vil bekræfte, at det selvfølgelig er regeringens opfattelse, at man skal tage højde for den reelle ejer og ikke alle de formelle røgslør. Hvis ministeren kan bekræfte det, må det betyde, at EU forhindrer, at vi kan undlade at hjælpe de reelle ejere i skattely med f.eks. hjælpepakker, da det angiveligt ikke er med regeringens gode vilje, men at det er på grund af fortolkningen af EU-retten.

Den 27. oktober 2020 indgik Enhedslisten en aftale – der var vist også flere med i den aftale – med regeringen om hjælpepakker, fordi vi var trætte af, at der ikke skete noget. Den aftale indebærer:

»at afklaringen om, i hvilket omfang man kan anvende rækkevidden af det juridiske grundlag for Kommissionens henstilling af den 14. juli 2020 vedrørende statsfinansiell støtte, skal ske hurtigst muligt og med hensigt om, at det sker inden udgangen af 2020.«

Vi lavede en aftale om, at det skal gå hurtigt – det er 1 år og 2 måneder siden, og der er stadig væk ikke sket noget.

Rune Lund: I henvendelsen fra den 21. september 2021 (svar på Europaudvalgets spm. 33 (alm. del, 2021-22) skæres det ud i pap, hvem den reelle ejer er, når man skal vurdere, om man kan afvise at give hjælpepakker. Der står:

»None of the EU-resident entities in the chain of control between the Danish beneficiary and the entity in an EU listed jurisdiction is eligible for the financial support in the respective member state. This cannot be seen as a restriction on the right of the establishment of these interposed entities in Denmark.«

Det betyder, at ingen af enhederne mellem den danske virksomhed og enheden i landet på EU's sortliste kan modtage finansiel støtte, og at det ikke er en hindring for etableringsretten. De fremhæver lige præcis de to ting med fed. Det er jo grotesk. Det er ikke engang skåret ud i pap, det er hakket ud i armeret beton, at reglerne kun kan forstås på én eneste måde. Det gør det altså virkelig absurd det her.

NOT Skatteministeren: Det er Skatteministeriets vurdering, at det vil være i strid med EU-reglerne og den frie etableringsret at afskære kompensation, udelukkende fordi EU-selskabet ejes af et selskab i et land på EU's sortliste. Den vurdering er Justitsministeriet enig i. Det er ikke ulovligt for danske virksomheder at være ejet direkte eller indirekte af selskaber, der skattemæssigt er hjemmørende i lande, der er på EU's sortliste over skattely. Det afgørende er, at de selskaber, der driver virksomhed i Danmark, bidrager til det danske samfund – bl.a. ved at betale den skat, som de er forpligtet til. Det er fint at få boret de nærmere juridiske spørgsmål ud, og det skal jeg gerne svare på skriftligt.

Søren Søndergaard spørger, om det er EU's skyld, at vi har anlagt den praksis, vi har. Det er rigtigt, at fortolkningen baserer sig på, hvad Justitsministeriet og Skatteministeriet vurderer er rammerne inden for EU-retten.

Søren Søndergaard nævner også, at der i aftalen fra 2020 blev givet håndslag på, at det skulle gå hurtigt med en afklaring. Man kan godt undre sig over, at der her i 2022 ikke er afklaring på det

spørgsmål endnu, men der skal jo to til tango, og det ikke har været muligt at få et møde med de relevante personer i Kommissionen. Senest har man igen anmodet om et møde, så man kan få den juridiske afklaring på plads. Det håber jeg kan ske snarest.

Til Rune Lund: Jeg har også læst korrespondancen og brevene, og jeg kan også fremstille det enkelt, men jeg er blevet oplyst, at verden ikke er så enkel endda.

Rune Lund: Jeg hører ministeren åbne op for en diskussion af rækkevidden af det, Kommissionen har skrevet, og det vil Enhedslisten holde fast i.

Hvis vi fratager en virksomhed retten til at modtage hjælpepakker med henvisning til Kommissionens fortolkning af reglerne og anbefalinger, hvad kunne den værste konsekvens i så fald være, såfremt vi måtte tabe en sag ved EU-Domstolen?

Skatteministeren: Det ville ikke være en frugtbar vej for regeringen at følge henstillingen fra Kommissionen og gå imod den klare juridiske rådgivning fra Skatteministeriet og Justitsministeriet. Det har vi i hvert fald ikke valgt at gøre, og det har min forgænger heller ikke gjort. Jeg synes, det er fornuftigt at lade vores handlinger bero på rådgivning og vejledning fra de relevante danske myndigheder. Og så må vi jo forsøge at få det afklaret.

Konsekvenserne af, at en virksomhed anlægger sag og vinder, vil i værste fald være, at man skal udbetale pengene, og der kan også være et erstatningskrav. Men det er jo hypotetisk, fordi regeringen vælger at følge rådgivningen fra Skatteministeriet og Justitsministeriet.

Jeg håber, at der kommer en afklaring – kampen mod skattely er ekstremt central. Jeg synes, at der er et grundlæggende politisk retfærdighedsperspektiv, og jeg synes, at det fylder for lidt blandt virksomheder og brancheorganisationer. Alle de virksomheder, der spiller efter reglerne, burde da være de første til at være hamdirrende modstandere af dem, der får en ugunstig konkurrencefordel ved enten at snyde i skat eller placere sig i skattely. Hvis denne henstilling fra Kommissionen gør, at Kommissionen kommer op i et højere gear i kampen mod skattely, er det da positivt. Det skal vi da gribe. Og det vil jeg meget gerne være med til at gribe og arbejde videre med politisk.

Rune Lund: Enhedslistens opfattelse af juraen er, at virksomheder baseret i et skattelyland på EU's sortliste ikke kan få hjælpepakker. Hvis man tager den beslutning på baggrund af vogterne af traktatens vurdering af sagerne, vil det være undskyldeligt, hvis man i sidste ende måtte blive dømt af EU-Domstolen. Og i den situation vil det værste scenarie være, at man skal udbetale de penge, som man nu udbetaler til firmaer, som er placeret i et skattely.

Kommissionens anbefalinger vedrører »state financial support«, altså finansiel støtte, som jo er et bredt begreb. Vil ministerens udvalgte af emnet dreje sig om den brede definition, som Kommissionen anvender, altså al form for finansiel støtte og ikke kun noget, der vedrører hjælpepakker?

Lisbeth Bech-Nielsen: Hvor længe vil regeringen blive ved med at trække tiden? Har ministeren nogen planer om at gøre andet end at sende et brev hvert halve år, i tilfælde af at et møde ikke kommer i stand? I al den tid, der er gået, og som der kommer til at gå, er der jo virksomheder i skattely, der modtager støtte betalt af de danske skatteydere – under en regering, der siger, at kampen mod skattely er central. Og hvis der ikke sker noget, kan de modtage enhver form for finansiel støtte i fremtiden ud fra den brede definition af finansiel støtte.

Søren Søndergaard: Jeg er måske ikke det allermest EU-begejstrede medlem af Folketinget, men jeg tror aldrig nogensinde, at jeg er kommet med en så fuldstændig sønderlemmende kritik af EU-systemet, som ministeren har leveret her i dag. Vi snakker jo ikke bare om et svar til Danmark. Vi snakker om en henstilling udsendt til samtlige 27 EU-lande, der omhandlede, hvordan man skulle tackle covid-19-støtten. Vi snakker milliarder og atter milliarder af euro, og det har Kommissionen, som udstedte henstillingen, ifølge ministeren fuldstændig misforstået. Og alle svarene, der er kommet siden, svarer ikke på spørgsmålene, Kommissionen snakker udenom, og de er i hvert fald ikke i overensstemmelse med EU-retten. Vi har ikke brug for EU-modstandere i Danmark, det klarer ministeren med bravur. Det er virkelig godt gået. Ministeren må nok finde sig i, at vi vil bruge det fremover, når vi diskuterer EU. Det er da næsten for godt til at være sandt.

Hvis vi nu skal være positive, synes jeg, at der er sket to positive ting på dette samråd. Den ene ting er, at ministeren klart har sagt, at det for ham er en prioritet at bekæmpe skattely, både direkte skattely og indirekte skattely. Det er vi glade for. Vi har en fælles indsats der.

Den anden positive ting er, at ministeren siger, at denne sag skal afklares hurtigt. Og hvem ved, der kan komme en ny covid-19-krise, og med den måde, tingene udvikler sig på i Ukraine, kan der blive behov for hjælpepakker igen af andre grunde. Så alt andet lige er der behov for en hurtig afklaring. Nu kan man selvfølgelig have forskellige opfattelser af »hurtigt«, men hvad er ministerens opfattelse af »hurtigt«? Er det 1 måned, er det 2? Jeg går ikke ud fra, at det er 10 år. Hvis vi kan få ministerens præcisering af det, er jeg sådan set meget tilfreds med resultatet af samrådet i dag.

Skatteministeren: Til Rune Lund: Danske myndigheder er altid forpligtede til at overholde EU-retten. Man kan ikke sidde en klar juridisk vurdering overhørig, fordi der er en mere spændende udlægning et andet sted. Vi er nødt til som regering at bero os på den juridiske vurdering, der kommer fra Skatteministeriet og Justitsministeriet.

Kommissionens henstilling gælder al finansiell støtte og ikke blot covid-19-kompensationsordninger. Den gælder alle nationale regler, der medfører en økonomisk fordel for virksomheder, den omfatter ikke blot alle former for statsstøtte. Kommissionen har oplyst, at henstillingen også vedrører f.eks. almindeligt gældende fradragsregler i skattelovene. Henstillingen vedrører altså ikke kun virksomheder, der direkte eller indirekte ejes fra lande på sortlisten, men også virksomheder, der direkte eller indirekte ejer datterselskaber i disse lande. Det gør mange danske virksomheder, uden at det nødvendigvis er skattemæssigt motiveret. I yderste konsekvens vil en dansk koncern kunne miste adgangen til at fradrage helt almindelige driftsomkostninger afholdt i Danmark, blot fordi den ejer et datterselskab i et land på sortlisten. Det vil naturligvis få særdeles vidtrækkende økonomiske konsekvenser for koncernen.

Til Lisbeth Bech-Nielsen: Situationen med covid-19-hjælpepakkerne er forhåbentlig kørt, men ingen kan jo spå om fremtiden.

Til Søren Søndergaard: Om jeg nu er den nye EU-skeptiker, kongen af EU-skepsis i Folketinget og regeringen, tror jeg ikke. Jeg har meget stor sympati for EU-projektet, og jeg synes i det store hele, at det er til gavn og glæde for os alle sammen. Er det perfekt? Overhovedet ikke. Er der masser af juridiske diskussioner og afklaringer, der skal ske undervejs? Selvfølgelig er der det.

Som jeg får oplyst, er der ingen eksempler på, at andre lande generelt har afskåret virksomheder fra covid-19-støtte – og al andet støtte – alene med henvisning til virksomhedernes forbindelser til et land på EU's sortliste – sådan som Kommissionen anbefaler i sin henstilling.

Søren Søndergaard spørger, hvor længe »hurtigt« er. Da aftalen blev lavet i 2020, havde man en kollektiv fornemmelse af, at man kunne få det afklaret relativt hurtigt. Så er der gået langt tid, der har været breve frem og tilbage, og den danske EU-repræsentation har ikke kunnet få et møde med Kommissionen for at bore det ud. Senest har Skatteministeriets departementschef skrevet til Den Juridiske Tjeneste og Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion om at få et møde. Jeg kan ikke give et løfte til Søren Søndergaard om, at det er overstået i løbet af 1 måned eller 2. Dialogen fortsætter. Det er i alles interesse at få boret det ud, men der skal jo to til tango.

Søren Søndergaard: Jeg vil fastholde, at det har været helt utilladeligt lang tid. Vi vil gennem vores egne kanaler til Kommissionen spørge dem, hvornår den danske regering har anmodet om møder, og hvornår de har afslået det, og hvorfor de ikke har holdt det. Hvis det virkelig er sådan, at Kommissionen har afvist at holde møde med den danske regering og trukket det i langdrag, er det da helt utilladeligt. Så det vil vi da bestemt tage op. Men ellers går jeg ud fra, at ministerens ord står til troende, og at ministeren vil gøre alt for, at sagen bliver afklaret meget hurtigt. Ministeren har overtaget en dum sag, som den forrige minister ikke kan være bekendt, og den skulle nødig gå i arv til den næste minister i Skatteministeriet.

Skatteministeren: Der blev i et svar til Skatteudvalgets spm. 155 (alm. del, 2021-22) og Europaudvalgets enslydende spm. 73 (alm. del, 2021-22) oplyst, at de danske myndigheder arbejder på at arrangere et møde med Kommissionens Juridiske Tjeneste, hvor det juridiske grundlag for Kommissionens henstilling kunne drøftes. Det blev også oplyst, at Danmarks EU-repræsentation havde rakt ud til Kommissionen med henblik på at planlægge et sådant møde i løbet af januar 2022.

Mødet sluttede kl. 11.21.